

CHARLES W. LEADBEATER - ORIS TEOZOFIJE

ORIS TEOZOFIJE

CHARLES W. LEADBEATER

teozofija v sloveniji

Charles Webster Leadbeater

ORIS TEOZOFIJE

Naslov izvirnika: An outline of theosophy

Izvirnik izdal: The Theosophical Publishing Society, 1902

Druga elektronska izdaja

Prevod, prelom in izdal: Anton Rozman

Slika na naslovnici: Nicholas Roerich - Pearl of searching - © Nicholas Roerich Museum

Leto izdaje: Ljubljana, 2022

Publikacija je brezplačna

Avtorske pravice: © Teozofija v Sloveniji 2022

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v
Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID: 102163971

ISBN: 978-961-6561-35-8 (PDF)

ORIS TEOZOFIJE

CHARLES WEBSTER LEADBEATER

teozofija v sloveniji

Vsebina	Stran
<i>Uvod</i>	5
<i>Splošna načela</i>	7
<i>Božanstvo</i>	21
<i>Človekov ustroj</i>	34
<i>Reinkarnacija</i>	39
<i>Širši pogled</i>	54
<i>Smrt</i>	57
<i>Človekova preteklost in prihodnost</i>	63
<i>Vzrok in učinek</i>	84
<i>Kaj nam prinaša teozofija?</i>	104

Uvod

Kaj je teozofija?

Ljudje se že mnogo let sprašujejo, prepirajo in razpravljajo o določenih velikih, temeljnih resnicah - o obstoju in Naravi Boga, o Njegovem odnosu do človeka in o preteklosti ter prihodnosti človeštva. Glede teh vprašanj pa se med seboj tako zelo razlikujejo in tako grenko napadajo ter smešijo prepričanja drug drugega, da se je trdno ukoreninilo splošno mnenje, da glede vseh teh vprašanj ni mogoče doseči nobene gotovosti - nič drugega kot le medlo špekulacijo, zavito v oblak negotovih sklepanj, zgrajenih na slabo zastavljenih predpostavkah. In to navkljub zelo določnim, pa čeprav pogosto malo verjetnim trditvam, ki jih v povezavi s temi vprašanji razglašajo raznovrstne religije.

To splošno mnenje je povsem - čeprav glede na okoliščine ni nenaravno - napačno. Dostopna so namreč zelo določna dejstva - precej dejstev. Nudi pa nam jih teozofija. Vendar pa jih le-ta ne ponuja (kot to počnejo religije) kot vprašanje verovanja, ampak kot vprašanje preučevanja. Teozofija namreč sama po sebi ni religija, ampak ima do religij enak odnos kot so ga imele do njih starodavne filozofije: jim ne nasprotuje, ampak jih razlaga. To, kar je v njih nerazumno, zavrača kot poniževalno in nujno nevredno Božanstva.

To, kar pa je v vsaki od teh in v vseh skupaj razumno, pa povzema, razlaga in poudarja ter jih tako povezuje v skladno celoto. Teozofija meni, da je resnica o vseh teh pomembnih vprašanjih dosegljiva - da veliko telo znanja o njih že obstoja. Zato vse različne religije obravnava kot trditve o isti resnici, podani z različnih zornih kotov. In ne glede na to, da se v poimenovanju in po predmetih verovanja religije med seboj precej razlikujejo, pa se vse strinjajo glede edinega vprašanja, ki je resnično pomembno - o vrsti življenja, ki bi ga moral voditi dober človek, o lastnostih, ki bi jih moral razviti, o razvadah, ki bi se jim moral izogibati. Glede teh praktičnih vprašanj je učenje enako tako v hinduizmu kot budizmu, tako v zoroastrijanstvu kot v islamu, tako v judaizmu kot v krščanstvu.

Teozofijo bi zunanjemu svetu lahko opisali kot inteligentno teorijo o vesolju. Vendar pa za tiste, ki so jo preučevali, ni zgolj teorija, ampak dejstvo; kajti za tiste, ki so voljni sprejeti napor, ki jih usposobi za preučevanje, je to določna znanost, ki jo je mogoče preučevati.

Teozofija je namreč poročilo o velikih, znanih dejstvih v Naravi - oris načrta našega kotička vesolja.

Kako spoznamo ta načrt?

Morda se bo kdo vprašal, kako je mogoče spoznati ta načrt; kdo ga je odkril? O njem ne moremo govoriti, kot da bi ga nekdo odkril, kajti dejansko je človeštvu znan že od vedno, pa čeprav so nanj v določenih predelih sveta včasih začasno pozabili. Vedno je namreč obstajala določena skupina visoko razvitih ljudi - ljudi, ki niso pripadali nekemu narodu, ampak vsem naprednim narodom - ki so ga ohranjali v vsej njegovi polnosti. In vedno so obstajali učenci teh ljudi, ki so ga posebej preučevali. Tako so bila njegova glavna načela v zunanjem svetu vedno znana. Ta skupina visoko razvitih ljudi obstoja - tako kot v preteklih obdobjih - tudi sedaj. In teozofsko učenje se predaja zahodnemu svetu prav na njihovo pobudo in preko nekaterih njihovih učencev.

Nevedni ljudje so včasih hrupno vztrajali, da bi morale biti - če je temu res tako - te resnice objavljene že davno tega; in pri tem tiste, ki to znanje posedujejo, zelo nepravilno obsojajo neprimerne molčečnosti, s katero naj bi jih namerno odtegovali svetu. Ob tem pa pozabljajo na to, da so bili tisti, ki so te resnice res iskali, te sposobni tudi najti in da jih mi v zahodnem svetu dejansko začenjamo iskati šele sedaj. Dolga stoletja je bila Evropa namreč večinoma zadovoljna z življenjem v najbolj grobem vraževerju. In ko se je zaradi absurdnosti in banalnosti teh prepričanj končno sprožila reakcija, je ta prinesla s seboj obdobje ateizma, ki je bil enako nadut in banalen, le da v drugi smeri. Tako dejansko šele sedaj nekateri naši bolj pnižni in razumni ljudje začenjajo priznavati, da ne vedo nič in se začenjajo spraševati, ali resnično nikjer ne obstaja neka dostopna informacija.

Četudi je teh razumnih raziskovalcev zaenkrat še zelo malo, pa je bilo Teozofsko društvo ustanovljeno prav zato, da bi jih pritegnilo in javnosti predstavilo knjige, zato da bi tisti, ki to želijo, lahko brali, se učili in notranje presnovili te velike resnice. Njegovo poslanstvo ni v tem, da bi vsiljevalo svoja učenja nenaklonjenim umom, ampak le to, da bi jih ponudilo, tako da jih lahko spoznali vsi tisti, ki čutijo po njih potrebo. Nikakor nismo v takšni zmoti kot ubogi domišljavi misijonar, ki si upa do neskončnosti obsojati vsakogar, ki ni pripravljen izgovarjati njegovih drobnih podeželskih neslanosti; povsem se zavedamo, da bo na koncu vse v redu s tistimi, ki zaenkrat še ne morejo sprejeti resnice, kakor tudi s tistimi, ki jo sprejemajo lakomno. Toda poznavanje te resnice je, tako nam kot tisočim drugim, omogočilo lažje prenašati življenje in se lažje soočiti s smrtjo; tako nas zgolj preprosta želja, da bi te koristi podelili s soljudmi, sili v to, da se predajamo pisanju in predavanju o teh vprašanjih.

Glavni obrisi velikih resnic so v svetu znani že tisoče let in tako je tudi danes. Le mi na zahodu smo v svoji neverjetni samo-zadostnosti na njih pozabili in zasmehovali vsak njihov delček, ki bi se postavil na našo pot. Tako kot v primeru vsake druge znanosti so tudi v tej znanosti o duši vse podrobnosti znane le tistim, ki ji posvetijo celotno svoje življenje. Ljudje,

ki res vedo - tisti, ki jih imenujemo Adepti - so v samem sebi potrpežljivo razvili moči, ki so potrebne za dovršeno opazovanje. Razlika med metodami okultne raziskave in tistimi bolj sodobnih oblik znanosti pa je v tem, da slednje posvečajo vso svojo energijo predvsem izboljšavi svojih instrumentov, medtem ko prva bolj teži k razvoju opazovalca.

Metoda opazovanja

Podrobnosti o tem razvoju bi nam vzele preveč prostora, kot mu ga lahko namenimo v takem pripravljalnem priročniku kot je ta. Celoten načrt je mogoče najti v drugih teozofskih delih; tokrat naj bo dovolj, če povemo, da je to v celoti vprašanje vibracije. Vse informacije, ki dosežejo človeka iz zunanjega sveta, ga dosežejo preko neke vrste vibracije, najsi gre za čut vida, sluha ali tipa. Zaradi tega bo človek, ki je sposoben doseči občutljivost za dodatne vibracije, pridobil tudi dodatne informacije; postal bo, kar na splošno imenujemo, "jasnoviden".

Ta, tako splošno rabljena beseda, ne pomeni nič več kot le drobno povečanje normalnega vida; vendar pa lahko človek postane vse bolj in bolj občutljiv za subtilnejše vibracije, dokler njegova zavest, ki deluje preko številnih razvitih zmožnosti, ne deluje svobodno na povsem nov in višji način. Pred človekom se nato odprejo novi svetovi subtilnejše materije, čeprav so v resnici le deli sveta, ki ga že pozna. Na ta način se nauči, da okoli njega obstoja širen neviden svet, ki neprestano vpliva nanj na številne načine, pa čeprav se tega ne zaveda. Ko pa razvije te sposobnosti, lahko zazna te svetove, jih lahko znanstveno raziskuje, stalno ponavlja opazovanja, jih primerja s tistimi drugih, jih razvršča in iz njih potegne določene sklepe.

Vse to je bilo že opravljeno - ne enkrat, ampak tisočkrat. Adepti, o katerih sem govoril, so to opravili do največje možne mere, vendar pa so številne napore v tej smeri opravili tudi naši teozofski študentje. Rezultat naših raziskovanj nam ni le potrdil precejšen del informacije, ki so nam jo predstavili Adepti, ampak jo tudi razložil in precej razširil.

Pogled na ta običajno neviden del našega sveta takoj doprinese k našemu znanju širno količino povsem novih dejstev, ki so izredno zanimiva. Postopoma nam pomagajo razrešiti številne od najtežjih življenjskih problemov; razkrijejo nam številne skrivnosti, ki so bile skrivnosti le zato, ker smo videli le manjši del dejstev, ker smo na različne stvari gledali od spodaj, jih obravnavali kot osamljene in nepovezane delce, namesto da bi se dvignili na gledišče, kjer postanejo dojemljivi deli mogočne celote. V trenutku nam pojasnijo številna vprašanja, o katerih smo precej razpravljali - kot, na primer, o človekovem nadaljnjem obstoju po smrti. Priskrbijo nam resnično razlago nemogočih trditev, ki so jih o nebesih, peklu in vicah podale razne cerkve; razpršijo našo nevednost in strah pred neznanim tako, da nam ponudijo razumen in urejen načrt. Kaj je ta načrt, pa si bom prizadeval pojasniti v nadaljevanju.

Splošna načela

Moja želja je, da bi bila ta predstavitev Teozofije čimbolj jasna in hitro dojemljiva, zato bom ob vsakem poglavju podal le splošna načela in napotil tiste, ki si želijo podrobnejše informacije na obsežnejše knjige ali monografije o določenih vprašanjih. Upam, da bo seznam knjig na koncu vsakega poglavja te drobne razprave, koristil tistim, ki bi si želeli bolj poglobiti v ta najbolj očarljiv sistem.

Tako bom začel s podajanjem najbolj splošnih načel, ki se pojavijo kot rezultat teozofskega študija. Morda bo za nekatere ta snov neverjetna ali pa povsem v nasprotju z njihovimi ustaljenimi predstavami. Če bo temu tako, potem bom takšne ljudi prosil naj se zavedajo tega, da te snovi ne podajam kot teorijo - kot metafizično špekulacijo ali kot neko svoje lastno pobožno mnenje - ampak kot določno znanstveno dejstvo, ki je bilo dokazano in preizkušeno vedno znova in znova in to ne le z moje strani, ampak tudi s strani mnogih drugih.

Še več, trdim, da je to dejstvo, ki ga lahko iz prve roke preveri vsak, ki je voljan posvetiti nujno potreben čas in napor, da se pripravi za tovrstno raziskavo. Bralcu ne ponujam prepričanja, ki naj bi ga pogoltnil kot tableto;

poskušam mu predstaviti sistem za preučevanje, a predvsem način življenja. Od njega ne zahtevam slepe vere, ampak mu preprosto predlagam obravnavo teozofskega učenja kot hipoteze, čeprav za mene to ni hipoteza, ampak živo dejstvo.

Če bo zanj bolj zadovoljiva kot druge, ki so mu že bile predstavljene, če se mu bo zdelo, da rešuje več življenjskih problemov, da odgovarja na večje število vprašanj, ki se neizogibno porajajo razmišljujočemu človeku, potem bo nadaljeval z njenim preučevanjem ter, upam in sem prepričan, v njej odkril isto stalno naraščajoče zadovoljstvo in veselje, ki sem ga odkril tudi sam. Če pa bo, po drugi strani, menil, da je nek drug sistem zanj bolj sprejemljiv, kljub temu ne bo nobene škode; naučil se bo nekaj o načelih skupine ljudi, s katerimi se zaenkrat še ne more strinjati. Sam imam v ta sistem dovolj vere, da sem prepričan, da bo slej ko prej napočil čas, ko se bo z njimi strinjal - ko bo vedel tisto, kar vemo mi.

Tri velike resnice

V eni od naših zgodnjih teozofskih knjig je zapisano, da obstajajo tri resnice, ki so absolutne in se ne morejo izgubiti, pa vendar lahko ostanejo neizrečene, ker ni nikogar, ki bi jih izgovoril. So tako velike kot življenje samo, pa vseeno tako preproste kot najbolj preprost človekov um. Le težko bi naredil kaj več kot le to, da jih povzamem kot največja od mojih splošnih načel.

Nato bom podal nekatere zaključke, ki naravno izhajajo iz teh resnic ter tudi nekatere najbolj pomembne prednosti, ki nujno izhajajo iz tega določenega znanja. Potem ko bom pregledno orisal načrt, ga bom tudi točko za točko obdelal in si prizadeval ponuditi takšne osnovne razlage, ki bodo skladne z namenom te drobne, uvajalne knjižice.

1. Bog obstoja in je dober. Je veliki darovalec življenja, ki prebiva v nas in izven nas. Je neumrljiv in večno dobrotljiv. Ni ga mogoče slišati, videti ali otipati, a ga vendar lahko zazna človek, ki si želi zaznave.

2. Človek je nesmrten in njegova bodočnost je bodočnost, katere veličastje in sijaj nimata meja.

3. Svetu vlada božanski zakon absolutne pravičnosti, tako da je resnično vsak človek svoj lasten sodnik, razdeljevalec lastnega veselja ali potrnosti, odrejač svojega življenja, nagrade in kazni.

Sklepi

K vsaki od teh resnic so pripojene določene podrejene in pojasnjevalne resnice.

Iz prve resnice sledi:

1. Da se, navzlic videzu, vse stvari določno in inteligentno gibljejo v dobro; da so vse okoliščine, ne glede na to, kako so na videz neugodne, dejansko natančno takšne, kot so potrebne; da vse okoli nas ne teži k temu, da bi nas oviralo, ampak da bi nam pomagalo.

2. Da je človekova jasna dolžnost - ker celoten načrt teži v njegovo korist - da se ga nauči razumeti.

3. Da je, ko ga enkrat razume, njegova dolžnost tudi to, da inteligentno sodeluje v tem načrtu.

Iz druge velike resnice sledi:

1. Da je resnični človek duša in da je to telo le oblačilo.

2. Da mora zato človek gledati na vse stvari s stališča duše in da mora, ko se odvija notranji boj, v vsakem primeru uresničiti svojo istovetnost z višjim in ne z nižjim.

3. Da njegovo življenje na splošno imenujemo le dan v njegovem resničnem in širšem življenju.

4. Da je smrt veliko manj pomembna stvar kot sicer domnevamo, saj nika-
kor ni konec življenja, ampak le prehod z ene stopnje na drugo stopnjo živ-
ljenja.

5. Da ima človek za seboj brezmejno evolucijo, katere preučevanje je zelo
očarljivo, zanimivo in poučno.

6. Da ima tudi pred seboj čudovito evolucijo, katere preučevanje je celo še
bolj očarljivo in poučno.

7. Da obstoja absolutna gotovost glede končnega dosežka vsake človeške
duše, ne glede na to, kako zelo se je morda oddaljila od evlucijske poti.

Iz tretje velike resnice sledi:

1. Da vsaka misel, beseda ali dejanje proizvedejo določen rezultat - ne neko
nagrado ali kazen, ki bi bila vsiljena od zunaj, ampak rezultat, ki ga vsebuje
dejanje samo, s katerim je določno povezano preko odnosa med vzrokom
in učinkom, ki sta dejansko le neločljiva dela ene celote.

2. Da je preučevanje tega božanskega zakona tako človekova dolžnost kot
njegov interes, kajti tako se mu bo sposoben prilagoditi in ga uporabiti kot
vse druge velike naravne zakone.

3. Da je za človeka nujno, da doseže popoln nadzor nad samim seboj, zato
da bi lahko vodil svoje življenje inteligentno in v skladu s tem zakonom.

Prednosti, ki jih prinaša to znanje.

Ko to znanje enkrat v popolnosti vsrkamo, le-to tako celovito spremeni
pogled na življenje, da preprosto ne morem naštetih vseh prednosti, ki iz te-
ga izhajajo. Omenim lahko le nekatere od glavnih smeri, vzdolž katerih
deluje ta sprememba.

Vendar pa moramo razumeti, da bežno znanje ne zadostuje. Takšno prepri-
čanje, kot ga večina ljudi razvije na osnovi trditev svojih religij, bo povsem

nekoristno, saj v naša življenja ne vnaša nikakršnega praktičnega učinka. Če pa bomo verjeli v te resnice tako kot v druge naravne zakone - tako kot verjamemo v to, da ogenj gori in da voda utaplja - potem bo njihov učinek v naših življenjih izjemen. Kajti naše verovanje v naravne zakone je dovolj realno, da nas prisili v to, da si v skladu z njimi uredimo tudi naša življenja. Ker vemo, da ogenj gori, naredimo vse, da se ga ne dotikamo; ker vemo, da voda utaplja, ne plavamo predaleč, pa četudi znamo plavati.

Ta prepričanja so za nas tako določna in realna zato, ker temeljijo na znanju in vsakodnevnih izkušnjah. Prepričanja študenta teozofije so zanj enako realna in določna prav iz istega razloga.

Zato iz njih sledijo naslednji rezultati:

1. Pridobimo si racionalno dojemanje življenja - vemo, kako bi morali živeti in zakaj; naučimo se, da je življenje, ko ga ustrezno razumemo, vredno živeti.
2. Naučimo se vladati samemu sebi, in zato tudi tega, kako samega sebe razviti.
3. Naučimo se, kako najbolje pomagati tistim, ki jih ljubimo; kako naj postanemo koristni za vse, s katerimi pridemo v stik, in na koncu za vso človeško raso.
4. Naučimo se na vse gledati s širšega filozofskega stališča - ne le z nepomembne in čisto osebne plati.

In zaradi tega:

5. Za nas življenjske težave niso več tako velike.
6. V zvezi z našo okolico ali našo usodo nimamo več nobenega občutka nepravičnosti.

7. Popolnoma se osvobodimo strahu pred smrtjo.
8. Naše žalovanje v zvezi s smrtjo tistih, ki jih ljubimo, se zelo omili.
9. Pridobimo povsem drugačen pogled na življenje po smrti in razumemo njeno mesto v naši evoluciji.
10. Povsem se osvobodimo religioznih strahov ali skrbi, najsi glede nas samih ali pa glede naših prijateljev - na primer strahov glede odrešitve duše.
11. Ne moti nas več negotovost naše bodoče usode, ampak živimo v popolnem miru in povsem brez strahu.

Božanstvo

Ko sprejmemo obstoj Boga za naše prvo in največje načelo, postane nujno, da natančno opredelimo smisel, na katerega uporabljamo to precej zlorabljeno, pa vendar mogočno besedo. Poskušajmo jo osvoboditi ozkih meja, ki ji jo je vsilila nevednost nerazvitih ljudi ter ji povrniti čudovito pojmovanje - čudovito, pa četudi neskončno pod realnostjo - ki so ji ga ponudili ustanovitelji religij. Tako razlikujemo med Bogom kot Neskončnim Obstojem in med manifestacijo tega Vzvišenega Obstoja kot razodetim Bogom, ki razvija in vodi univerzum. Le tej omejeni manifestaciji lahko pripišemo izraz 'osebnostni Bog'. Bog sam po sebi pa je onstran vezi osebnosti, je "v vsem in deluje skozi vse", je dejansko vse. O Neskončnem, Absolutnem, pa lahko rečemo le to, da "On je".

Zaradi praktičnih potreb se nam ni potrebno povzpeti onstran Njegove čudovite in veličastne manifestacije (ki je nekoliko manj povsem iznad našega dožemanja), velike Vodilne Sile ali Božanstva našega sončnega sistema, ki so ga filozofi poimenovali Logos. Za njega velja vse, kar je bilo kdajkoli rečeno za Boga - vse, kar je dobro; to je - brez vseh bogokletnih pojmovanj, ki so mu jih včasih pripisale človeške pregrehe. Vse, kar je bilo kdajkoli rečeno o ljubezni, modrosti, moči, potrpežljivosti in sočutju, o vse-vednosti,

vse-prisotnosti, vse-moči - vse to in še precej več velja za Boga našega sončnega sistema. Resnično: "v Njem živimo, se gibljemo in bivamo"; kar ni le pesniška prisproda, ampak (ne glede na to, kako čudno se nam lahko zdi) določno znanstveno dejstvo. Zato je seveda naša prva misel, ko govorimo o Božanstvu, povezana z Logosom.

Ne gojimo bežnega upanja, da bi On lahko obstajal; niti ne gre niti za vprašanje vere, da On je; preprosto to vemo, kot vemo, da sonce sije, kajti za izurjenega in jasnovidnega raziskovalca je ta Mogočen Obstoj določna gotovost. Ne gre za to, da bi nas katerikoli človeški razvoj usposobil za to, da bi ga videli neposredno, ampak da nas ob preučevanju nevidnega sveta, ki je dejansko le višji del tega sveta, na vsakem koraku spremlja nezmotljiv dokaz o Njegovem delovanju in Njegovem namenu.

Tu se srečamo z razlago dogme, ki je skupna vsem religijam - z dogmo Trojice. Četudi je ta za običajnega bralca nedojemljiva - tako kot tudi mnoge druge trditve v naših veroizpovedih o tem vprašanju - pa postane ta dogma pomembna in jasna, ko razumemo resnico. Glede na to, kako se nam On kaže preko Svojega delovanja, je Bog nedvomno trojen - trojen, pa vendar eden, kakor nam je že dolgo tega povedala religija. In ravno toliko, kolikor lahko o tej stvari dojame človekov razum na svoji sedanji stopnji razvoja, toliko bo lahko našel bralec tudi v knjigah, ki jih bomo kmalu omenili.

Da je On, tako v nas kot izven nas, ali, z drugimi besedami, da je človek sam po sebi v bistvu božanski, je druga velika resnica. O ustroju človekove duše in njegovih raznovrstnih nosilcih bomo govorili v poglavju o drugi resnici; zaenkrat naj bo dovolj, če omenimo, da je vrojena božanskost dejstvo in da zagotavlja končen povratek vsakega človeškega bitja na božansko raven.

Božanski načrt

Morda nobena od naših domnev ne bo predstavljala večje težave kot prav prvi sklep k tej prvi veliki resnici. Ko se ozremo v vsakodnevno življenje,

vidimo takšen vihar in pritisk, takšno žalost in trpljenje, toliko tega, kar je podobno zmagoslavju zla nad dobrim, da se zdi skoraj nemogoče, da bi bila vsa ta navidezna zmeda dejansko del urejenega napredovanja. Pa vendar je to res in to ugotovimo takoj, ko pobegnemo pred oblakom prahu, ki ga je dvignil boj v tem zunanjem svetu in ko na vse to pogledamo s stališča polnejšega znanja in notranjega miru.

Takrat postane vidno dejansko gibanje tega zapletenega stroja. Takrat vidimo, da je tisto, kar smo imeli za nasprotno tokove zla, ki prevladujejo nad tokom napredka, le malenkostno vrtinčenje, v katerega se lahko trenutno zavrtinči le malo vode, le drobni vrtinci na površini, ki dajejo vtis, vsa voda trenutno teče nazaj. Toda mogočna reka ves čas vztrajno valuje v smeri svojega določenega toka ter nosi s seboj te površinske vrtince. Tako se giblje po svoji poti tudi veliki tok evolucije, in to, kar se nam zdi kot strašen vihar, je le razburkanost na njegovi površini. Neko drugo, zelo lepo obdelano analogijo je podal v svoji knjigi *Scientific Romances* (vol. i, str. 18 - 24) Mr. C. H. Hinton.

Dejansko vse - kakor nam pravi tretja velika resnica - preveva popolna pravičnost. V kakršnih koli okoliščinah se že znajde človek, ve, da si jih je priskrbel sam in nihče drug. A ve lahko še precej več kot to. Lahko je prepričan, da so v okrilju evolucijskega zakona stvari urejene tako, da mu nudijo najboljšo možno priložnost, da v sebi razvije tiste lastnosti, ki jih najbolj potrebuje. Njegove okoliščine niso nujno tiste, ki bi si jih izbral sam, vendar pa so gotovo tiste, ki si jih je zaslužil; in glede na to upoštevanje njegovih zaslug (ki pogosto vnašajo resne omejitve) so te okoliščine gotovo tiste, ki so najbolj primerne za njegovo napredovanje. Lahko mu prinesejo vse mogoče težave, vendar pa te nastopijo le zaradi tega, da bi se jih naučil preseči in v sebi razviti pogum, odločnost, potrpežljivost, vztrajnost ali katero koli drugo lastnost, ki mu je morda primanjkuje. Ljudje pogosto govorijo tako, kot da bi se proti njim zarotile vse naravne sile, vendar pa je dejstvo, da bi z njih razumevanjem ugotovili, da so okoliščine skrbno preračunane tako, da bi jim pomagale na njihovi vzpenjajoči se poti.

Da je človekova naloga - glede na obstoj Božanskega načrta - ta, da bi moral slednjega razumeti, je gotovo predlog, o katerem se ni potrebno prerekati. Celó če bi šlo le za človekove lastne interese, bi tisti, ki pač morajo živeti v določenih pogojih, gotovo naredili nekaj dobrega, če bi se s njimi seznanili. Ko pa človekovi življenjski cilji postanejo altruistični, je še toliko bolj nujno, da človek te pogoje dojame, saj bo lahko le tako njegova pomoč bolj učinkovita.

Nedvomno je del tega načrta človekove evolucije tudi nujnost njegovega inteligentnega sodelovanja, takoj, ko človek razvije dovolj inteligence za njegovo razumevanje in dovolj dobrega čutenja, da si želi pomagati. In dejansko je ta Božanski načrt tako čudovit in tako lep, da za človeka, ko ga enkrat spozna, ne obstaja druga pot kot le-ta, da vse svoje energije usmeri v napor, da bi postal njegov sodelavec, ne glede na skromnost vloge, ki jo mora odigrati.

Za popolnejšo informacijo o vprašanjih, ki smo jih obdelali v tem poglavju, naj se bralec obrne na knjigi Annie Besant, *Esoteric Christianity* (Ezoterično krščanstvo) in *Ancient Wisdom* (Starodavna modrost) ter na mojo knjigo *The Christian Creed* (Krščanska vera). Ta vprašanja je v delu *Orpheus* (Orfej), z grško-krščanskega zornega kota, in v *Fragments of a faith Forgotten* (Odlomki iz pozabljenega verovanja), s krščansko-gnostičnega zornega kota, precej dobro osvetlil G. R. S. Mead.

Božanstvo

Vem, ko se staram,
in moje oči vidijo jasneje,
da pod vsako plastjo zablode,
leži koren dobrote;
da ima vsaka žalost svoj namen,
pogosto neodkrit;
da, tako gotovo, kot sonce prinaša jutro,

karkoli je, to dobro je.

Vem, da je vsako grešno delo,
tako gotovo, kakor noč prinaša temo,
nekoč, nekje kaznovano,
četudi ob precej odloženi uri.

Vem, da duši pomaga,
včasih nemir srčni,
in da rast pomeni trpeti,
toda, karkoli je, to dobro je.

Vem, da ni napak,
v velikem načrtu večnem,
in da vse stvari delujejo,
v človeka končno dobro.

In vem, ko duša moja hiti naprej,
v svojem večnem velikem iskanju,
da bi, ko se ozrem nazaj, moral reči,
karkoli je, to dobro je.

(Anonimen prispevek v nekem ameriškem dnevniku.)

Človekov ustroj

Osupljiv praktični materializem, na katerega smo se omejili, bi le stežka ponazorili bolj jasno kot z izrazi, ki jih uporabljamo v vsakdanjem življenju. Tako je povsem običajno, da govorimo o tem, da ima človek dušo, o 'reševanju' duš in tako naprej, pri čemer je povsem očitno, da gledamo na človeka kot fizično telo in na dušo le kot na nekakšen privesek, kot na nekaj medlega in kar bi morali obravnavati kot lastnino telesa. S tako slabo opredeljeno predstavo kot je ta gotovo ni presenečenje, da mnogi ljudje le malo razmišljajo še naprej in da dvomijo, da ta medla stvar sploh obstaja. Tako se zdi, da je običajni človek pogosto povsem negotov glede tega ali sploh ima dušo ali ne; še toliko manj pa ve, da je ta duša nesmrtna. Da mora ostajati v tem usmiljenja vrednem stanju nevednosti, se zdi čudno, saj obstoja zelo veliko dostopnih dokazov, celo v zunanjem svetu, ki kažejo na to, da ima človek nek obstoj, ki je povsem ločen od njegovega telesa in ki ga je med življenjem sposoben živeti na precejšnji oddaljenosti od telesa ter povsem brez njega, potem ko je to telo mrtvo.

Dokler se ne bomo povsem znebili te izjemne zmote, da je človek telo, je povsem nemogoče, da bi sploh lahko ocenili dejanska dejstva glede tega vprašanja. Že drobna raziskava nam takoj pokaže, da je telo le vehikel, preko

katerega se človek manifestira v povezavi s to posebno vrsto grobe materije, iz katere je zgrajen naš vidni svet.

Še več, pokaže nam, da obstajajo še druge in subtilnejše vrste materije - ne le eter, ki naj bi prepajal vse znane substance, kot to priznava sodobna znanost, ampak tudi druge vrste materije, ki prepajajo tudi eter in ki so še veliko bolj fine kot slednji.

Bralcu se bo seveda postavilo vprašanje, kako bi se človek lahko zavedel obstoja teh tako čudovito finih in tako podrobno razdeljenih vrst materije. Odgovor je ta, da se jih lahko začne zavedati na enak način kot se začel zavedati te nižje materije - tako da iz njih začne sprejemati vibracije. To pa je sposoben zaradi dejstva, da te fine vrste materije tvorijo del njega samega - da predstavlja bolj fina materija v njem - tako kot njegovo telo iz goste materije - njegov vehikel za zaznavanje in komuniciranje s svetom materije, ki je nezaznaven za bolj grobe fizične čute.

To je brez dvoma nova ideja. Spomnimo se, da je Sv. Pavel trdil, da 'obstajata naravno in duhovno telo' in da je nadaljevanju obravnaval tako človekovo dušo kot duh ter ju nikakor ni imel za sinonima, kakor to tako pogostokrat nezavedno počnemo dandanes. Tako hitro postane očitno, da je človek precej bolj zapleteno bitje kot to običajno domnevamo; da ni le duh v duši, ampak da ima ta duša tudi različne nosilce iz različnih stopenj gostote, od katerih je fizično telo le eden od njih, in to najnižji. Te različne nosilce lahko opišemo kot telesa na njihovih ustreznih ravneh materije. Tako lahko rečemo, da okoli nas obstoja niz svetov in da človek poseduje telo za vsakega od teh svetov, s katerim v njem živi in ga lahko opazuje.

Človek se lahko postopoma nauči uporabljati ta različna telesa ter na ta način pridobiti bolj popolno predstavo o veliki zapletenosti sveta, v katerem živi; kajti vsi ti notranji svetovi so dejansko le del tega istega sveta. Na ta način lahko začne razumevati zelo veliko stvari, ki so se mu prej zdele skrivnostne; se preneha istovetiti s svojimi telesi in nauči, da so to le oblačila, ki jih lahko sleče in ponovno obleče ali spremeni, ne da bi to kakorkoli vplivalo

na njega samega. Še enkrat moramo ponoviti, da vse to nikakor ni metafizična špekulacija ali pobožno mnenje, ampak določno znanstveno dejstvo, ki so ga preizkušeno spoznali tisti, ki so preučevali teozofijo. Mnogim se bo zdelo čudno, da lahko tudi pri takšnih vprašanih hipoteze zamenjajo dokaj natančne trditve. Kajti tu ne govorim o ničemer, kar ne bi bilo mogoče spoznati z neposrednim in nenehno ponavljajočim se opazovanjem.

Te notranje svetove ali različne nivoje narave običajno imenujemo ravni. Pri tem o vidnem svetu govorimo kot o 'fizični ravni', čeprav pod to ime vključujemo tudi pline in različne stopnje etra. Naslednji stopnji materialnosti so dali ime 'astralna raven' že srednjeveški alkimisti (ki so se dobro zavedali njenega obstoja), mi pa smo le prevzeli njihov naziv. Znotraj te obstaja spet drug svet, še bolj fine materije, o katerem govorimo kot o 'mentalni ravni', kajti njena materija je sestavljena iz tega, kar običajno imenujemo um v človeku. Obstajajo pa še druge, višje ravni, vendar pa ni potrebno, da bi bralca utrujali z njihovim naštevanjem, saj zaenkrat obravnavamo le človekovo manifestacijo v nižjih svetovih.

Vedeti moramo, da vsi ti svetovi nikakor niso od nas prostorsko oddaljeni. Dejansko vsi zavzemajo točno isti prostor okoli nas. Trenutno je naša zavest osredotočena in deluje preko naših fizičnih možganov, tako da se zavedamo le fizičnega sveta, pa še to ne vsega. Spomnimo se, da je vsa materija v bistvu ista. Astralna materija se po svoji naravi ne razlikuje od fizične materije bolj kot se po svoji naravi razlikuje led od pare. To je preprosto ista stvar v različnem stanju. Fizična materija lahko postane astralna ali astralna mentalna, le če jo dovolj dolgo delimo in če dosežemo, da vibrira z ustrežno stopnjo hitrosti.

Resnični človek

Kaj je potem resnični človek? Dejansko je to izliv Boga, iskra Božanskega ognja. Duh v njem je iz iste esence kot Božanstvo. In ta duh ima svojo dušo kot oblačilo - oblačilo, ki ga obdaja in individualizira ter ga - za naš omejen

pogled - začasno navidezno ločuje od preostalega Božanskega Življenja. Zgodba o izvornem oblikovanju človekove duše in o razvijanju duha v njej je lepa in zanimiva, a predolga, da bi jo vključili v to osnovno delo. Podrobno obdelano boste našli v tistih naših knjigah, ki obravnavajo ta del nauka. Tu bo dovolj, če povemo, da pri njeni zasnovi sodelujejo vsi trije aspekti Božanskega Življenja in da je njeno oblikovanje vrh tistega mogočnega božjega žrtvovanja ob spuščanju v materijo, ki so ga poimenovali inkarnacija. Tako se rodi človeška duša, ki je 'zgrajena po podobi Boga' - s tremi aspekti in trojna v manifestaciji - zaradi česar je njena metoda evolucije tudi odsev Njegovega sestopa v materijo. Božanska Iskra vsebuje vso potencialnost, ki pa jo lahko uresniči šele po dolgih dobah bivanja. Zdi se, da je metoda evolucije človekovih latentnih zmožnosti učenje vibriranja v odgovor na zunanje vzpodbude. Toda na ravni, na katerem se nahaja duša (na višji mentalni ravni), so vibracije daleč preveč fine, da bi zaenkrat prebudile njen odziv; začeti mora s tistimi, ki so bolj grobe in močnejše. Z njihovo pomočjo bo s prebujanjem svojih spečih občutkov postopoma postajala vse bolj in bolj občutljiva, dokler se ne bo sposobna v celoti odzivati na vseh ravneh in na vse mogoče vibracijske hitrosti.

To je materialni aspekt človekovega napredovanja. In če nanj pogledamo subjektivno, potem sposobnost odzivanja na vse mogoče vibracije pomeni popolnost sozvočja in sočutja. In točno to je stanje razvitega človeka - adepta, duhovnega učitelja, Krista. Da bi človek postal popoln, je potreben razvoj vseh notranjih lastnosti; in to je dejansko delo njegovega dolgega življenja v materiji.

V tem poglavju smo površno preleteli številna, izjemno pomembna vprašanja. Tistim, ki jih želijo preučevati še naprej, bodo v pomoč številne teozofske knjige. O človekovem ustroju lahko bralci zvedo več iz knjig Annie Besant, *Man and his Bodies* (Človek in njegova telesa), *The Self and its Sheats* (Jaz in njegovi ovoji) in *The Seven Principles of Man* (Človekovih sedem principov), pa tudi iz moje knjige, *Man, Visible and Invisible* (Vidni in

nevidni človek), v kateri bodo našli številne ilustracije različnih človekovih nosilcev, kakor se kažejo jasnovidnemu pogledu.

Glede uporabe notranjih zmožnosti se lahko obrnejo na drobno knjižico *Clairvoyance* (Jasnovidnost).

Glede oblikovanja in evolucije duše na knjigo Annie Besant, *Birth and Evolution of the Soul* (Rojstvo in razvoj duše), in na knjigo A. P. Sinnetta, *Growth of the Soul* (Rast duše), in na moji knjigi *Christian Creed* (Krščanska vera) ter *Man, Visible and Invisible* (Vidni in nevidni človek).

Glede človekove duhovne evolucije pa na knjigi Annie Besant, *In the Outer Court* (V preddverju) in *The Path of Discipleship* (Pot učenitva), ter na določena poglavja iz moje knjige *Invisible Helpers* (Nevidni pomočniki).

Reinkarnacija

Ker bolj fina gibanja na začetku na dušo ne morejo vplivati, se mora ta obdati z oblačili iz bolj grobe materije, preko katerih se lahko izražajo te bolj grobe vibracije. In tako zaporedoma prevzame mentalno, astralno in fizično telo. To je rojstvo ali inkarnacija - začetek fizičnega življenja. Med tem življenjem jo preko njenega fizičnega telesa doletijo vse mogoče izkušnje, iz katerih se lahko nauči nekaterih lekcij in v sebi razvije nekatere lastnosti.

Po določenem času se začne duša zopet umikati v samo sebe ter postopoma odlaga oblačila, ki si jih je nadela. Najprej odloži fizično telo in njen umik iz tega telesa je tisto, kar imenujemo smrt. To ni konec njenih dejavnosti, kar tako nevedno domnevamo. Preprosto se umika z ene vrste napora ter prinaša nazaj njegove rezultate. Po določenem obdobju sorazmernega počitka, bo nadaljevala z drugim naporom iste vrste.

Tako je to, kar običajno imenujemo življenje, le en dan v njenem dejanskem in širšem življenju - dan v šoli, med katerim se uči določenih lekcij. Ker pa eno kratko življenje sedemdesetih ali osemdesetih let večinoma ni dovolj, da bi dobila priložnost za učenje vseh lekcij, ki jih lahko ponudi ta čudovit

in lep svet in ker je Bog določil, da se mora v določenem času naučiti vseh, je nujno, da se mora vrniti večkrat ter preživeti številne šolske dni; in sicer v različnih razredih in v različnih okoliščinah, vse dotlej, dokler se ne nauči vseh lekcij, s čemer se konča njeno nižje šolsko delo in preide v nekaj višjega in bolj veličastnega - v resnično božansko življenjsko delo, za katerega jo pripravlja to celotno zemeljsko šolsko življenje.

To je tisto, kar imenujemo nauk reinkarnacije ali ponovnega rojstva - nauk, ki je bil dobro znan starodavnim civilizacijam in ki ga še celo dandanes priznava večina človeške rase. O njem je Hume napisal naslednje:

“To, kar je nepokvarljivo, mora biti tudi neporodljivo. Duša zato - če je nesmrtna - obstoja že pred rojstvom ... Metempsihoza je zato edini sistem te vrste, na katerega se lahko nasloni filozofija.” (Hume, *Essay on Immortality* – Esej o nesmrtnosti.)

Ko piše o teorijah metempsihoze v Indiji in Grčiji, Max Müller pravi:

“V njihovi osnovi je nekaj, kar lahko prestane - če to izrazimo v manj mitološkem jeziku - najbolj strog preizkus filozofske raziskave.” (Max Müller, *Theosophy or Psychological Religion* – Teozofija ali psihološka religija.)

Huxley pa piše:

“Tako kot sam nauk evolucije, ima tudi nauk transmigracije svoje korenine v realnem svetu in lahko zahteva vso podporo, kakršno mu je sposobno zagotoviti dokazovanje po analogiji.” (Huxley, *Evolution and Ethics* – Evolucija in etika.)

Tako vidimo, da tako sodobni kot starodavni pisci priznavajo to hipotezo kot tisto, ki zasluži najbolj resno obravnavo. Vendar pa je ne smemo niti za trenutek mešati s teorijo nevednih, ki pravijo, da lahko duša, ki je evolutivno dosegla človeštvo, znova postane duša živali. Takšno nazadovanje se ne giblje v mejah možnega; ko enkrat nastopi s svojim obstojem kot človek - ko človeška duša prebiva v tem, kar v naših knjigah imenujemo kavzalno telo - ne more nikoli več pasti nazaj v to, kar je dejansko nižje kraljestvo

narave, ne glede na napake, ki jih je naredila, in ne glede na to, kako ni izkoristila svojih priložnosti. Če je v šoli življenja lena, bo morda morala svojo lekcijo ponavljati vedno znova in znova, vendar pa bo proces stalen, četudi je lahko pogosto počasen. Pred nekaj leti je bilo bistvo tega nauka v neki reviji zelo lepo opisano na naslednji način:

“Fant je šel v šolo. Bil je zelo majhen. Vse, kar je vedel, je vsrkal z materinim mlekom. Njegov učitelj (ki je bil Bog), ga je postavil v najnižji razred in mu zastavil naslednje naloge: Ne ubijaj. Ne poškoduj nobene žive stvari. Ne kradi. In človek ni ubijal; vendar pa je bil krut in je kradel. Na koncu dneva, ko je bila njegova brada siva, ko je prišla noč, mu je njegov učitelj (ki je bil Bog) rekel: Naučil si se, da ne ubijaš. Toda druge lekcije se še nisi naučil. Pridi zopet jutri. Naslednji dan je fant spet prišel. In njegov učitelj (ki je bil Bog) ga je postavil v nekoliko višji razred in mu zastavil naslednje naloge: Ne poškoduj nobene žive stvari. Ne kradi. Ne varaj. In človek ni ranil nobene žive stvari; vendar pa je kradel in varal. Na koncu dneva, ko je bila njegova brada siva, ko je prišla noč, mu je njegov učitelj (ki je bil Bog) rekel: Naučil si se biti milosten, vendar pa se drugih lekcij nisi naučil. Pridi zopet jutri. In tako se je fant naslednji dan spet vrnil. In njegov učitelj (ki je bil Bog) ga je postavil v še nekoliko višji razred in mu dal naslednje naloge: Ne kradi. Ne varaj. Ne bodi lakomen. In tako človek ni kradel, vendar pa je varal in bil pohlepen. In na koncu dneva, ko je bila njegova brada siva, ko je prišla noč, mu je njegov učitelj (ki je bil Bog) rekel: Naučil se, da ne kradeš, a drugih lekcij se nisi naučil. Otrok moj, jutri se vrni. To je tisto, kar sem prebral na obrazih moških in žensk, v knjigi sveta in v nebeških pergamentih, ki so napisani z zvezdami.” (Berry Benson v *The Century Magazine*, maj 1894)

Teh svojih strani ne morem napolniti s številnimi vprašanji, ki bi bila v prid nauku o reinkarnaciji in na katera ne bi odgovoril; v naši literaturi so jih zelo obsežno podala peresa, ki so precej bolj spretna kot je moje. Tu bom povedal le to: življenje nam prinaša številne probleme, ki se zdijo za katerokoli hipotezo, razen za to o reinkarnaciji, povsem nerešljivi. Ta velika

resnica pa jih pojasnjuje in zato bo obvladovala to polje vse dotlej, dokler ne bomo našli neke bolj zadovoljive hipoteze. Vendar pa tudi zanjo velja isto kot za ostalo učenje: da za številne med nami to ni le hipoteza, ampak vprašanje neposrednega poznavanja.

Mnogi dobri in resnicoljubni ljudje so bili prisiljeni priznati, da niso bili sposobni spraviti stanje stvari, ki obstoja v svetu okoli nas, s teorijo, da je Bog tako vse-mogočen kot vse-ljubeč. Ko so pogledali na vso to srce para-jočo žalost in trpljenje, so čutili, da On ni vse-mogočen in da ga ni zmožen preprečiti, ali pa ni vse-ljubeč in da ga to ne briga. V teozofiji smo odločno prepričani, da je On tako vse-mogočen kot vse-ljubeč in da je to gotovost mogoče doseči le, če obstoječa dejstva povežemo s tem temeljnim naukom reinkarnacije. To je gotovo edina hipoteza, ki nam omogoča razumno pre-poznavanje popolne moči in ljubezni Božanstva in jo je že zato vredno skrbno preiskati.

Kajti mi verjamemo, da naše sedanje življenje ni naše prvo, ampak da ima vsak od nas za sabo dolg niz življenj, s katerih izkušnjami smo se razvili iz primitivnega človeka do našega sedanjega stanja. Gotovo smo v teh preteklih življenjih počeli dobre in zle stvari. In iz vsakega od naših dejanj je po neizprosнем zakonu pravičnosti moral slediti določen rezultat. Iz dobrih vedno sledi sreča in nadaljnje priložnosti, iz zlih pa vedno sledi žalost in omejevanje.

Torej, če nas danes karkoli omejuje, je ta omejitev plod našega lastnega dela, oziroma posledica mladosti naše duše; če moramo prenašati žalost in trpljenje, smo za to odgovorni sami. Mnogostrane in zapletene usode ljudi s strogo natančnostjo odgovarjajo ravnovesju med dobrim in zlim iz njihovih preteklih dejanj; in vse se giblje naprej, proti končni, veličastni izpolnitvi, v skladu z božanskim redom.

Morda ne obstoja teozofsko učenje, ki bi bilo deležno silovitejšega ugovarjanja kot je ta velika resnica o reinkarnaciji; vendar je to nauk, ki dejansko nudi največjo tolažbo. Kajti nudi nam čas za napredovanje - čas in prilož-

nost, da postanemo 'popolni, kakor je popoln naš Oče v Nebesih'. Ljudje ugovarjajo predvsem na temelju dejstva, da so v tem življenju deležni takšne žalosti in trpljenja, da niso pripravljeni poslušati nobenega predloga, ki jim pravi, da bo morda nujno, da bodo morali znova skozi vse te izkušnje. A to očitno ni nikakršen argument; mi iščemo resnico; in če jo najdemo, se od nje ne smemo odvrniti, pa najsi je prijetna ali neprijetna; še posebej ne, če nam nauk reinkarnacije navsezadnje nudi globoko tolažbo.

Nadalje se ljudje pogosto sprašujejo, zakaj se, če smo imeli toliko teh preteklih življenj, le-teh ne spominjamo. Če povem zelo na kratko, je odgovor na to vprašanje ta, da se jih nekateri spominjajo. Razlog, zakaj se jih večina ne, pa je v tem, da je njihova zavest še vedno osredotočena v enem od nižjih vehiklov. Ne moremo pričakovati, da bi se ta vehikel spominjal preteklih inkarnacij, saj nobene tudi ni imel. Duša, ki jih je imela, pa še ni bila polno zavestna na svoji lastni ravni. Spomin na vso preteklost je shranjen v duši in se izraža v vrojenih lastnostih, s katerimi se rodi otrok. Ko se človek razvije dovolj, da je sposoben osredotočiti svojo zavest v duši, namesto v njenih nižjih vehiklih, se pred njim kot knjiga odpre vsa zgodovina tega realnejšega in širšega življenja.

Širši pogled

Že kratek razmislek nam bo hitro odkril korenito spremembo, ki jo v človekovo življenje vnese spoznanje, da njegovo fizično življenje ni nič več kot le en dan v šoli in da je njegovo fizično telo le trenutno oblačilo, ki ga je prevzel z namenom, da bi se v njem učil. Takoj spozna, da je ta namen 'učenje lekcije' edini kolikor toliko pomemben razlog za bivanje in da deluje človek, ki si dovoli odvratanje od tega namena brez kakršnega koli razmišljanja, nepojmljivo neumno.

Za tistega, ki pozna resnico, je življenje običajne osebe, ki se predaja izključno fizičnim vprašanjem, doseganju bogastva ali slave, podobno otroški igri - brezčutno žrtvovanje vsega, kar je dejansko vredno, za nekaj trenutkov zadovoljitve nižjega dela človekove narave. Študent ne 'usmerja svoje pozornosti v stvari nebes in ne na stvari zemlje' zgolj zaradi tega, ker misli, da je to pravilna smer delovanja, ampak predvsem zato, ker zelo jasno prepozna brezvrednost teh zemeljskih stvari. Vedno si prizadeva prevzeti višji zorni kot, kajti ve, da je nižji povsem nezanesljiv - da se nižje želje in čutenja zbirajo okoli njega kot gosta megla in mu preprečujejo, da bi s te ravni videl kakršno koli stvar dovolj jasno.

In vendar celo takrat, ko je povsem prepričan, da je višja smer vedno pravilna in ko je povsem odločen, da ji bo sledil, bo vseeno včasih naletel na zelo velike skušnjave, da bi se odločil za spodnjo smer. Sooča se z velikim notranjim bojem. Odkriva, da obstaja 'zakon udov, ki opozarja na zakon uma', kot pravi Sv. Pavel, tako da 'stvari, ki bi jih moral, ne počnem, in stvari, ki jih ne bi smel, počnem'.

Dobri religiozni ljudje pogosto naredijo v povezavi s tem notranjim bojem, ki smo ga v večji ali manjši meri doživeli že vsi, zelo resno napako. Običajno prevzamejo eno od dveh teorij o tem vprašanju. Najsi predvidevajo, da nižje skušnjave prihajajo od nekega zunanjšega skušnjavskega demona ali pa žalujejo zaradi strašanske šibkosti in temačnosti svoji src, ker fantomsko zlo v njih še vedno obstaja. Dejansko gredo s tem v zvezi številni dobri moški in ženske skozi ogromno količino povsem nepotrebnega trpljenja.

Prvo, kar si je potrebno razjasniti, če želi človek razumeti to vprašanje, je to, da nižja želja dejansko sploh ni naša želja. Prav tako to ni delo nekega demona, ki bi si prizadeval uničiti naše duše. Res je, da včasih okrepijo njeno delovanje zle entitete, ki jih pritegne neka človekova nizkotna misel, vendar pa so take entitete proizvod človeškega dela, dela vsakega od nas, in da niso trajne. So le umetne oblike, ki jih je v obstoj priklicala misel zlih ljudi in z obstojem, ki je podoben življenju ter sorazmeren z močjo misli, ki jih je ustvarila.

Nezaželene skušnjave običajno izvirajo iz povsem drugega vira. Omenili smo, kako se človek, ko se spušča v inkarnacijo, na različnih ravneh obda z ustrežno materijo. Toda ta materija ni mrtva materija (dejansko nas okultna znanost uči, da nikjer ne obstaja takšna stvar, ki bi jo lahko imeli za mrtvo materijo), ampak je napolnjena z življenjem; pa čeprav je to življenje na precej bolj zgodnji stopnji evolucije kot je naše - toliko bolj zgodnji, da se še vedno giblje na spuščajoči se poti v nižjo materijo, namesto da bi se dvigovalo iz nižje materije v višjo. Posledično je njena težnja stalen pritisk proti bolj grobi materialnosti in bolj grobim vibracijam, ki zanjo pomenijo napredovanje, za nas pa nazadovanje. In tako se dogaja, da je interes resnič-

nega človeka včasih v nasprotju z interesom žive materije nekaterih njegovih nosilcev.

To je zelo grob obris razlage zanimivega notranjega boja, boja, ki je v poetičnih umih vzbudil predstavo o dobrih in zlih angelih, ki se borijo za človekovo dušo. Bolj podrobno razlago boste našli v moji knjigi *The Astral Plane* (Astralna raven). Zaenkrat pa je pomembno, da človek spozna, da je on višja sila, ki se vedno giblje proti in bori za dobro, medtem ko ta nižja sila sploh ni on, ampak le nenadzorovan del enega od njegovih nižjih nosilcev. Naučiti se ga mora nadzorovati, si ga popolnoma podrediti in ohranjati pod nadzorom. Nanj ne bi smel misliti kot na nekaj zlega, ampak kot na izliv Božanske moči, ki se giblje po svojem ustaljenem toku, pa čeprav ta tok sedaj sestopa v materijo, namesto da bi tako kot on vzpenjal.

Smrt

Eden od najbolj pomembnih praktičnih rezultatov celovitega dojetanja teozofskih resnic je popolna sprememba, ki jo nujno doživi naša drža v odnosu do smrti. Nemogoče je izračunati ogromne količine povsem nepotrebne žalosti in groze, ki jih je človeštvo kot skupnost pretrpelo preprosto zaradi svoje nevednosti in vraževerja v zvezi z vprašanjem smrti. Med nami je veliko napačnega in neumnega prepričanja, ki je povzročilo nedopovedljivo zlo v preteklosti in povzroča neopisljivo trpljenje še dandanes; in gotovo bi bilo njegovo izničenje ena izmed največjih koristi, ki bi jo bilo mogoče podariti človeški rasi.

To korist teozofsko učenje takoj podari tistim, ki so ga sposobni sprejeti zaradi svojega študija filozofije v preteklih življenjih. Smrti odvzame vso njeno grozo in nas usposablja za razumevanje resničnih razmer in njenega mesta v načrtu naše evolucije.

Ker smrt obravnavamo kot konec življenja, kot vrata v medlo, a strašljivo, neznano deželo, ni nenaravno, da nanjo gledamo s precejšnjo zaskrbljenostjo, če že ne z grozo. Ker je bil to, navkljub vsem religioznim učenjem, splošno sprejeti pogled v zahodnem svetu, so se okoli smrti spletle številne strašljive grozote ter postale stvar navade, ki so jo brez razmišljanja sprejeli

mnogi, ki bi o njej morali vedeti kaj več. Vse grozne raznoterosti gorja - kadila, perjanice, črni žamet, krep, žalna oblačila, črno obrobljena pisma - vse to niso nič drugega kot kazalci nevednosti tistih, ki jih uporabljajo. Človek, ki začenja razumevati kaj je smrt, takoj odloži vso to maškarado kot otroško neumnost, vedoč, da žalovanje nad usodo prijatelja le zaradi tega, ker ta povzroča bolečino zaradi navidezne ločitve njemu samemu, pomeni izražanje sebičnosti. Sicer se človek ne more kar tako izogniti čutenju žalosti zaradi začasne ločitve, vendar pa se lahko izogne temu, da bi njegova bolečina postala ovira za prijatelja, ki prestopil na drugo stran.

Človek ve, da se smrti ni treba bati ali ob njej žalovati, pa najsi doleti njega samega ali pa tiste, ki jih ljubi. Z njo se je srečal že mnogokrat prej, tako da v zvezi z njo ni nič neznanega. Namesto tega, da bi si jo predstavljal kot strašljivega kralja groze, bi bilo bolj točno in občutljivo, če bi si jo predstavljal kot angela z zlatim ključem, ki nas spremlja v veličastna kraljestva višjega življenja.

Človek zelo določno spoznava, da se življenje nadaljuje in da izguba fizičnega telesa ni nič več kot le odlaganje oblačila, kar na noben način ne spreminja dejanskega človeka, ki je to oblačilo nosil. Spoznava, da je smrt le prehod iz pol-fizičnega življenja v tisto, ki je v celoti astralno in zato precej višje. Zato ga sprejema dobrodošlo, brez hlinjenja. Ko prehaja na tiste, ki jih ljubi, takoj prepozna veliko prednost, ki jim jo prinaša novo stanje, pa četudi pri tem čuti določeno količino sebičnega obžalovanja, ker bo od njih začasno ločen. Vendar pa ve tudi to, da je ločitev v resnici le navidezna, ne pa dejanska. Ve, da tako-imenovani mrtvi še vedno ostajajo v njegovi bližini in da mora v snu le začasno odložiti svoje fizično telo, pa bo stal poleg njih in se z njimi pogovarjal tako kot prej.

Človek jasno vidi, da je svet le eden in da mu vladajo isti Božanski zakoni, najsi je viden ali neviden za fizični vid. Posledično ob prehodu iz enega v drugi del tega sveta ne čuti nobene nervoze ali napetosti, nobene negotovosti glede tega, kaj bo našel na drugi strani zastora. Teozofski raziskovalci so s svojim delom nevidni svet načrtali tako jasno in celovito, da ga človek

lahko spozna tako dobro kot fizično življenje in zato lahko vanj vstopi brez omahovanja in kadarkoli je to najboljše za njegovo evolucijo.

Glede podrobnosti o raznovrstnih stopnjah tega višjega življenja moram bralca napotiti na knjige, ki so posebej posvečene temu vprašanju. Tu je dovolj, če omenim, da so pogoji, v katere vstopa človek, točno taki, kakršne si je ustvaril sam. Misli in želje, ki jih je vzpodbujal v sebi med zemeljskim življenjem, prevzamejo obliko določnih, živih entitet, ki lebdiijo okoli njega vse dotlej, dokler se ne izčrpa energija, ki jo je v njih pretil. Kadar so bile take misli in želje silne ter vztrajno zle, so lahko na ta način ustvarjeni spremljevalci, dejansko strašni; a na srečo predstavljajo taki primeri le manjšino med prebivalci astralnega sveta. Najslabše, kar si običajno priskrbi za življenje po smrti običajni posvetni človek, je nek nekoristen in neizrek-ljivo dolgočasen obstoj, brez kakršnih koli racionalnih interesov - naravno nadaljevanje življenja na zemlji, zapravljenega za zadovoljevanje lastnih potreb, za banalnosti in opravljanje.

Tej dolgočasnosti se lahko v določenih pogojih pridruži tudi dejavno trpljenje. Če si je človek med zemeljskim življenjem dovolil, da so ga nadvla-dale silovite fizične želje - če je, na primer, postal suženj takšne razvade ali lakomnosti kot sta čutnost in pijančevanje - si je pripravil za čas po smrti precejšnje očiščevalno trpljenje. Kajti ob izgubi fizičnega telesa nikakor ne izgubi teh želja in strasti; te ostanejo enako žive kot prej - ne, so celo še bolj dejavne, ker pred sabo nimajo težkih delcev goste materije, ki bi jih morale sprožiti v gibanje. To, kar človek izgubi, je moč, da bi te strasti zadovoljil. Zato te mučne in glodajoče želje ostajajo nepotešene in nepotešljive. S tem pa ustvarjajo nesrečnemu človeku zelo realen pekel, čeprav seveda le za-časen, saj take želje sčasoma morajo izgoreti, iztrošiti svojo energijo v trp-ljenju, ki ga povzročijo.

Resnično strašna usoda; vendar pa moramo v zvezi z njo opozoriti na dve stvari. Prvič, ne le, da si jo je človek priskrbel sam, ampak je določil tudi njeno silovitost in trajanje. Dovolil je, da je med zemeljskim življenjem konkretna želja dosegla moč, s katero se mora sedaj soočiti in jo nadvladati.

Če pa si jo je med fizičnim življenjem prizadeval potlačiti ali zaustaviti, bo imel sedaj pri njenem nadvladovanju točno toliko manj težav. Ustvaril si je pošast, s katero se mora sedaj boriti. Moč, ki jo ima njegov nasprotnik, je točno takšna, kot ji jo je podaril on sam. Zato mu njegova usoda ni bila vsiljena od zunaj, ampak je preprosto njegovo lastno delo.

Drugič, preživljanje trpljenja, ki si ga je nakopal, je edina pot, da ga počasi izčrpa. Kakšen bi bil rezultat, če bi se mu bilo mogoče izogniti in preiti skozi astralno življenje brez tega postopnega slačenja nižjih želja? Očitno bi moral potem človek vstopiti v svoje naslednje fizično življenje povsem pod nadvlado teh strasti. Rodil bi se kot pijanec, čutnež, skopuh; in že dolgo prej, preden bi ga bilo mogoče naučiti, da mora poizkusiti z nadziranjem takih strasti, bi te postale premočne za njegov nadzor - zasušnjile bi njegovo dušo in telo, tako da bi bilo zavrženo še eno življenje, izgubljena še ena priložnost. Tako bi vstopil v krog razvade, iz katerega ne bi bilo izhoda, njegova evolucija pa odložena za nedoločen čas.

Božanski načrt ni tako pomanjkljiv. Strast se izčrpa med astralnim življenjem in tako se človek povrne v fizičen obstoj brez nje. Res je, da je šibkost uma, ki je dovolila strasti, da ga nadvlada, še vedno tu; res je tudi, da si je za to novo življenje pripravil astralno telo, ki lahko izraža točno iste strasti kot prej in da mu ne bo težko znova prevzeti svojega starega življenja. Toda ego, resnični človek, je doživel strašno lekcijo in bo gotovo naredil vse, da bi preprečil svoji nižji manifestaciji, da bi ponovila napako in ponovno padla v objem te strasti. V sebi še vedno nosi njene klice, a, če si je zaslužil dobre in modre starše, mu bodo ti gotovo pomagali razviti dobre in preprečiti zle lastnosti, tako da bodo ostale klice nerazvite in bodo oslabele ter se v naslednjem življenju sploh ne bodo pojavile več. Tako človek počasi obvladuje svoje zle lastnosti in razvija vrline, ki jih bodo nadomestile.

Po drugi strani pa ima človek, ki je inteligenten in koristen, ki razume pogoje tega ne-fizičnega obstoja, ki se jim skuša prilagoditi in jih čimbolj izkoristiti, pred seboj čudovito obzorje priložnosti, tako za pridobivanje svežega znanja kot za koristno delo. On odkriva, da je življenje izven tega gostega

telesa tako zelo živo in bleščeče, da so v primerjavi z njim vsa zemeljska veselja kot mesečina v primerjavi s sončno svetlobo in da se njegovo jasno znanje in mirno zaupanje v moč brezkončnega življenja preliva na tiste okoli njega. Tako lahko postane jedro neizrekljivega miru in veselja za stotine soljudi ter lahko naredi v nekaj letih tega astralnega obstoja veliko več kot bi to lahko naredil v najdaljšem fizičnem življenju.

Poleg tega se zaveda tudi tega, da se pred njim nahaja še druga in višja stopnja tega čudovitega življenja post-mortem. Tako kot si je s svojimi željami in nižjimi mislimi ustvaril okolje svojega astralnega življenja, tako si je s svojimi višjimi mislimi in plemenitejšimi težnjami ustvaril okolje svojega nebeškega sveta. Kajti nebesa niso sanje, ampak živa in veličastna realnost. Ne neko mesto daleč onstran zvezd, z bisernimi vrati in zlatimi cestami, namenjeno prebivanju nekaterih privilegiranih, ampak stanje zavesti, v katerega v obdobju med svojimi življenji na zemlji vstopi vsak človek. Ne nek večni bivalni kraj, ampak stanje neopisljive blaženosti, ki traja skozi stoletja. Čeprav vsebuje realnost, ki je v osnovi vseh najboljših in najbolj duhovnih predstav o nebesih, ki so jih širile različne religije, pa ga vsekakor ne smemo obravnavati le s tega zornega kota.

To je kraljestvo narave, ki je za nas izjemno pomembno - širni in čudoviti svet živega življenja, v katerem živimo tako sedaj kot v obdobjih med fizičnimi inkarnacijami. Le naše pomanjkanje razvitosti, le omejitve, ki nam jo vsiljuje to oblačilo iz mesa, nam onemogoča celovito spoznanje, da je vso to veličastje najvišjih nebes okoli nas že tukaj in sedaj ter da vplivi, ki vajujejo iz tega sveta, stalno delujejo na nas. Kakorkoli se zdi to človeku nemogoče, pa je za okultista ena od najbolj preprostih realnosti. In tistim, ki še niso dojeli te temeljne resnice, lahko le ponovim nasvet, ki ga je ponudil budistični učitelj: "Ne pritožujte se, ne jokajte in molite, ampak odprite svoje oči in poglejte. Svetloba je povsod okoli vas, le snemite obvezo z vaših oči in poglejte. Je tako čudovita, tako lepa in tako onstran tega, o čemer je kdaj koli sanjal ali molil človek; in je za vedno in vedno tu." (*The Soul of a People*, str. 163.)

Ko človek postopoma sleče in pusti za seboj astralno telo, ki je vehikel nižjih misli in želja, se znajde v višjem nosilcev iz bolj fine materije, ki smo ga poimenovali mentalno telo. V tem nosilcih se je sposoben odzivati na vibracije, ki ga dosežejo iz ustrezne materije zunanjega sveta - materije mentalne ravni. Njegovo obdobje vic se je zaključilo, nižji del njegove narave je izgorel, tako da so mu preostale sedaj le še višje misli in težnje, ki jih je gojil med zemeljskim življenjem. Te se zbirajo okoli njega in ustvarjajo neko vrsto školjke, preko katere se lahko odziva na določene tipe vibracij v tej prefinjeni materiji. Te misli, ki ga obkrožajo, so moči, s katerimi pritegne bogastvo nebeškega sveta. Ta mentalna raven je odsev Božanskega Uma - neskončno velikega zbiralnika, iz katerega oseba, ki je v nebesih, pritegne vse, kar je v skladu z močjo njegovih lastnih misli in teženj, ki jih je porodil med fizičnim in astralnim življenjem.

Vse religije so govorile o blaženosti Nebes, pa vendar so nam le redke dovolj jasno predstavile vodilno idejo, ki edina razumno pojasnjuje, zakaj je ta blaženost dostopna vsem. Človek si z vzroki, ki jih poraja med svojim zemeljskim življenjem, sam določi, tako dolžino kot značaj svojega nebeškega življenja. Zato je deležen točno takšne količine in kakovosti veselja kot si jo je zaslužil in ki najbolj ustreza njegovim prizadevanjem. To je svet, v katerem mora vsako bitje, že zaradi samega dejstva lastne zavestnosti v njem, uživati takšno duhovno blaženost kot je je sposoben - svet, katerega moč odzivanja na njegove težnje je omejena le z njegovo zmožnostjo stremljenja.

Nadaljnje podrobnosti o astralnem življenju boste našli v knjigi *The Astral Plane* (Astralna raven), medtem ko je nebeško življenje popisano v knjigi *The Devachanic Plane* (Devachanska raven); oboje pa si lahko še dodatno osvetlite v knjigah *Death - And After?* (Smrt - in potem?) in *The Other Side of Death* (Druga stran smrti).

Človekova preteklost in prihodnost

Ko smo enkrat dojeli dejstvo, da je človek dosegel svoj sedanji položaj preko dolgega in raznovrstnega niza življenj, se v naših umih naravno postavi vprašanje, v kolikšni meri je mogoče pridobiti kakršno koli informacijo o tej zgodnji evoluciji, ki bi bila za nas očitno izjemno zanimiva. Na srečo je takšna informacija dostopna, ne le iz zgodovine, ampak tudi na drug, precej bolj gotov način. Tu nimam dovolj prostora, da bi na dolgo govoril o čudesih psihometrije, ampak lahko le preprosto povem, da obstajajo številni dokazi, da se ne zgodi nič, ne da bi se neizbrisno zapisalo - da obstaja neka vrsta spomina Narave, iz katerega lahko s popolno natančnostjo pridobimo resnično, celovito in popolno sliko katerega koli prizora ali dogodka vse od začetka sveta. Tistim, za katere je to vprašanje nekaj povsem novega in ki nenehno iščejo dokaze, priporočam knjigo dr. Buchanan-a *Psychometry* (Psihometrija) ali knjigo prof. Denton-a *Soul of Things* (Duša stvari); vendar pa vem, da vsi študentje okultizma poznajo možnost, večina pa tudi metodo, branja teh zapisov iz preteklosti.

V bistvu mora biti ta spomin Narave Božanski Spomin, ki je daleč onstran človekovega dosega, vendar pa ta gotovo odseva na nižjih ravneh, tako da ga je mogoče, vsaj kar zadeva dogodke na teh nižjih ravneh, pridobiti z

izurjeno človekovo inteligenco. Vse, kar prehaja pred ogledalom, takoj odseva na njegovi površini. Našim zamegljenim očem se zdi, da podobe na tej površini ne pustijo nobene sledi, da z nje izginejo, ne da bi pustile kaj za seboj. Pa vendar temu ni tako.

Višja psihometrija nam ne kaže le to, da je temu tako in da ohrani vsak fizičen predmet, in ne le ogledalo, vtis o vsem, kar se je zgodilo v njegovem zornem kotu. Tako imamo na voljo nezmotljivo natančno metodo dostopa do zgodnje zgodovine našega sveta in človeštva, s katero lahko do podrobnosti opazujemo to, kar nas zanima, tako kot da bi se prizori ponavljali posebej za nas (Glej *Clairvoyance* - Jasnovidnost).

Raziskovanje preteklosti s temi metodami nam razkriva dolg proces postopne evolucije, počasne, a brez prekinitev. Kažejo nam razvoj človeka pod vplivom dveh velikih zakonov - zakona evolucije, ki ga vztrajno potiska naprej in navzgor in zakona božanske pravičnosti ali vzroka in učinka, ki mu neizogibno prinaša rezultate vsakega njegovega dejanja ter ga tako postopoma uči živeti inteligentno in v skladu s prvim zakonom.

Ta dolg proces evolucije se ne odvija le na tej zemlji, ampak tudi na planetih, ki so z njo povezani; vendar pa je to vprašanje preveč široko, da bi ga lahko v popolnosti obravnavali v pripravljalni knjižici. Predstavlja pa osnovno temo monumentalnega dela Madame Blavatsky, *The Secret Doctrine* (Tajni nauk). Vendar pa se lahko študentje, preden se lotijo študija tega zahtevnega dela, obrnejo na določena poglavja o tem vprašanju v knjigi Annie Besant *Ancient Wisdom* (Starodavna modrost) in v knjigi A. P. Sinnetta *Growth of the Soul* (Rast duše).

Omenjene knjige bodo omogočile dokaj popolno informacijo, ne le o človekovi preteklosti, ampak tudi o njegovi prihodnosti; kajti, čeprav je veličastje, ki mu je namenjeno, takšno, da ga ne more podati noben jezik, pa lahko nekaj povzamemo tudi iz zgodnjih stopenj, ki vodijo do njega. Da je človek božanski že sedaj in da bo v sebi kmalu razvil zmožnosti božanskosti, je sicer ideja, ki je na videz za nekatere dobre ljudi pretresljiva in jo obrav-

navajo kot bogokletno. Zakaj je temu tako, ni tako lahko ugotoviti, kajti že Jezus je Žide opominjal na rek v njihovih Spisih: "Jaz pravim, vi ste Bogovi," in da je bil nauk človekove deifikacije povsem obče sprejet pri Očetih Cerkve. Toda v sedanjih časih se je izgubilo precej zgodnje čistosti tega nauka, tako da se zdi, da resnico v vsej njeni polnosti ohranjajo le še študentje okultizma.

V časih ljudje sprašujejo, zakaj bi moral človek, če je že od samega začetka Božanska iskra, skozi vse te eone evolucije, ki vključuje toliko žalosti in trpljenja, le zato, da bi na koncu ohranil to Božanskost. A tisti, ki postavljajo tako vprašanje, še niso dojeli načrta. To, kar je izšlo iz Božanskosti, še ni bil človek - celo ne iskra, kajti v njej ni bilo razvite individualnosti. Bila je preprosto velik oblak Božanske esence, čeprav sposobne zgostitve v mnoge iskre.

Razlika med njenim stanjem, ko je iz nje izšla, in tistim, ko se bo vanjo povrnila, je točno taka kot med veliko maso sijoče meglene materije in sončnim sistemom, ki je iz te nastal. Meglica je brez dvoma lepa, vendar pa nedoločna; sonca, ki so se preko počasne evolucije izoblikovala iz nje, pa izlivajo življenje, toploto ter svetlobo na številne svetove in njihove prebivalce.

Lahko pa si ogledamo še drugo analogijo. Človeško telo je sestavljeno in številnih milijonov drobnih delcev, od katerih se določena količina nenehno izloča. Recimo, da bi lahko šel vsak od teh delcev skozi neko vrsto evolucije, preko katere bi postal človeško bitje. Takrat ne bi mogli reči, da ta delec, zato ker je bil v določenem smislu človeški že na začetku te evolucije, ni pridobil nič, ko je prišel do njenega konca. Esenca izstopi kot izliv sile, pa četudi je to Božanska sila; vrača pa se v obliki tisočih milijonov mogočnih adeptov, od katerih se je vsak sposoben razviti v Boga.

Tako vidimo, da lahko povsem upravičeno trdimo, da je človekova prihodnost prihodnost, katere veličastje in sijaj nimata meja. In najbolj pomembna stvar je to, da ta čudovita prihodnost čaka vse, brez izjeme. Tisti, ki ga

imenujemo dobri človek - to je, človek, katerega volja se giblje skupaj z Božansko Voljo in katerega dejanja so taka, da pomagajo napredovanju evolucije, napreduje zelo hitro; medtem ko človek, ki se neumno upira velikemu toku s prizadevanjem za sebične cilje, namesto da bi deloval v dobro celote, napreduje le zelo počasi in blodno. Toda Božanska Volja je neskončno močnejša od katere koli človeške volje, tako da je delovanje velikega načrta popolno. Človek, ki se ne nauči svoje lekcije ob prvem poizkusu, mora preprosto to ponavljati vedno znova in znova, dokler se je ne nauči; Božanska potrpežljivost je neskončna; in slej ko prej vsako človeško bitje doseže cilj, ki mu je namenjen. Tako za tiste, ki poznajo Zakon in Voljo, ni razloga za strah in negotovost, ampak le za popoln mir.

Vzrok in učinek

V prejšnjih poglavjih smo morali nenehno upoštevati delovanje tega mogočnega zakona akcije in reakcije, pod katerega vplivom vsak človek prejema svoje zaslužen plačilo. Brez tega zakona bi bil preostali del Božanskega načrta za nas nedojemljiv. Za nas bi bilo dobro, ko bi poskušali doseči resnično razumevanje tega zakona. In prvi korak v tej smeri je ta, da naše ume povsem osvobodimo cerkvene ideje o nagradi in kazni, ki naj bi sledili človeškemu delovanju. Neizogibno je, da s to idejo povežemo misel na sodnika, ki določa tako nagrado kot kazen, ter takoj nadalje še to, da je ta sodnik lahko v enem primeru bolj blag kot v drugem, da morda na njega vplivajo določene okoliščine, da je mogoče na njega nasloviti priziv in da je mogoče na ta način učinek zakona ublažiti ali se mu povsem izogniti.

Vsak od teh predlogov je zavajajoč v največji možni meri in celotno mišljenje, kateremu pripada, moramo izločiti in se ga v celoti znebiti, da bi lahko dosegli kakršno koli realno razumevanje dejstev. Če človek položi roko na razbeljeno palico, bo v normalnih okoliščinah grdo opečen; pa vendar ne bo rekel, da ga je tako kaznoval Bog, oziroma, da je On položil njegovo roko na razbeljeno palico. Človek razume, da je to, kar se je zgodilo, točno to, kar lahko pričakujemo od delovanja zakonov Narave in da lahko človek,

ki razume to, kaj je toplota in kako ta deluje, natančno pojasni, kako pride do opekline.

Vidimo lahko, da človekov namen nikakor ne vpliva na fizičen rezultat; torej, najsi je prijel palico zaradi tega, da bi komu kaj naredil ali zato, da bi nekoga branil; v obeh primerih bo enako opečen. Seveda je v višjih svetovih rezultat povsem drugačen; v drugem primeru opravi neko plemenito delo in je deležen odobravanja svoje vesti, medtem ko v prvem lahko občuti le obžalovanje. Vendar pa tako v prvem kot v drugem primeru pride do fizične opekline.

Da bi dosegli resnično razumevanje delovanja tega zakona vzroka in učinka, moramo vedeti, da deluje avtomatično in na točno enak način. Če imamo vrv, na kateri visi težka utež in če to utež sunemo stran od sebe, vemo, da se bo ta po zakonih mehanike vrnila k nam s točno enako silo; da bo ta reakcija delovala brez najmanjšega ozira na razlog, zaradi katerega smo porušili ravnovesje. Človek z nekim zlim dejanjem na podoben način poruši ravnovesje velikega toka evolucije; in ta mogočni tok nespremenljivo in na njegov račun znova vzpostavi ravnovesje.

Zato ne smemo niti za trenutek domnevati, da je vseeno, kakšen je namen dejanja; nasprotno, je njegov najbolj pomemben činitelj, pa četudi ne vpliva na rezultat na fizični ravni. Radi pozabljamo, da je tudi namen sila za sebe in da ta deluje na mentalni ravni, na kateri je materija toliko bolj fina in kjer vibrira toliko hitreje kot na našem nižjem nivoju, da bo ista količina energije proizvedla precej večji učinek. Fizično delovanje bo proizvedlo svoj učinek na fizični ravni, mentalna energija namena pa bo sočasno ustvarila svoj lasten učinek v materiji mentalne ravni, povsem neodvisno od prvega; in njen učinek je gotovo precej bolj pomemben. Na ta način lahko vidimo, da se vedno vzpostavi absolutno popolna uravnava. Kajti, ne glede na mešanico vzgibov in ne glede na mešanico dobrega in zla v fizičnih rezultatih, se vedno ponovno vzpostavi popolno ravnovesje, tako da deluje popolna pravičnost v vseh smereh.

Ne smemo pozabiti, da je človek sam, in nihče drug, tisti, ki izgrajuje svoj bodoči značaj, tako kot ustvarja tudi svoje bodoče okoliščine. Če govorimo zelo na splošno, lahko rečemo, da so, medtem ko njegova dejanja v enem življenju ustvarijo njegovo okolje v naslednjem, njegove misli v enem življenju glavni činitelj v evoluciji njegovega značaja v naslednjem. Metoda, po kateri vse to deluje, je izredno zanimiv študij, vendar pa nas bi nas njeno podrobno opisovanje odpeljalo predaleč. Zelo dobro je obdelana v priročniku Annie Besant *Karma*, pa tudi v poglavju o tem vprašanju v knjigi *Ancient Wisdom* (Starodavna modrost) ter v knjigi A. P. Sinnetta *Esoteric Buddhism* (Ezoterični buddhizem).

Očitno je, da nas vsa ta dejstva oskrbijo s precej dobro presojo številnih naših etičnih pravil. Če je misel mogočna moč, ki lahko na svoji lastni ravni proizvede rezultate, ki so daleč bolj pomembni kot kateri koli na fizični ravni, potem postane takoj vidna potreba po človekovem nadzorovanju te sile. Ne le, da si človek s svojim mišljenjem izgrajuje svojo bodoči značaj, ampak z njim nenehno in neizogibno vpliva tudi na tiste okoli sebe.

Tako ima, glede rabe te moči, zelo resno odgovornost. Če se v srcu običajnega človeka pojavi čutenje odpora ali sovraštva, ga njegova naravna vzpodbuda sili v to, da ga na nek način izrazi, najsi z besedo ali dejanjem. Običajna pravila civilizirane skupnosti pa mu to prepovedujejo ter mu narekujejo, da v čim večji možni meri potlači vsa zunanja znamenja svojih čutenj. Če pri tem uspe, bo zaradi tega zadovoljen ter mnenja, da je opravil svojo dolžnost. Študent okultizma pa ve, da je za njega nujno, da svoj samo-nadzor razvije še dlje od tega in da mora popolnoma potlačiti, tako sovražno misel kot njen zunanji izraz. Kajti on ve, da njegova čutenja sprožajo na astralni ravni gibanje strašanskih sil in da bodo te delovale na objekt njegovega sovraštva kot vihar na fizični ravni ter da bo v mnogih primerih rezultat še veliko bolj resen in trajen.

Dejansko je zelo res, da so misli stvari. Za jasnovidni vid imajo misli določno obliko in barvo, pri čemer je slednja seveda odvisna od hitrosti vibracije, ki je z njimi povezana. Študij teh oblik in barv je zelo zanimiv. Njihov opis,

opremljen z barvnimi risbami, boste našli v knjigi z naslovom *Thought-Forms* (Miselne oblike).

To premišljevanje nam odpira različne možnosti. Ker z mislijo zelo hitro povzročimo rano, lahko enako hitro naredimo tudi kaj dobrega. Tako lahko sprožimo gibanje tokov, ki bodo prenašali mentalno pomoč in tolažbo številnim trpečim prijateljem. S tem se pred nami odpira povsem nov svet koristnega dela. Mnoge hvaležne duše so bile potrte zaradi čutenja, da zaradi pomanjkanja fizičnega bogastva niso sposobne povrniti prijaznosti, ki jim jo je izkazal nekdo drug. Tu pa imamo metodo, s katero smo mu lahko v veliko pomoč v kraljestvu, kjer fizično bogastvo ali njegova odsotnost ne pomenita nič.

Vsi, ki lahko mislijo, lahko tako tudi pomagajo drugim; in vsi, ki lahko pomagajo drugim, bi tudi morali pomagati. Tudi v tem primeru, kakor v vseh drugih, je glavna moč znanje. Tisti, ki razume zakon, ga lahko tudi uporablja. Če vemo, kakšne učinke proizvedejo na nas same in na druge določene misli, lahko premišljeno proizvedemo tovrstne rezultate. Na ta način lahko človek, ne le vztrajno oblikuje svoj lasten značaj v svojem sedanjem življenju, ampak lahko določi tudi to, kakšen bo ta v naslednjem. Kajti misel je vibracija v materiji mentalnega telesa; in ista, vztrajno ponavljajoča se misel vzbudi ustrezne vibracije (nekako za oktavo višje) v materiji kavzalnega telesa. Na ta način se postopoma izgrajujejo lastnosti tudi v sami duši, tako da se bodo gotovo ponovno pojavile kot del kapitala, s katerim bo začela svojo naslednjo inkarnacijo. Na ta način z delovanjem od spodaj navzgor postopoma razvijamo zmožnosti in lastnosti duše. Na tak način človek prevzema svojo evolucijo v svoje lastne roke ter začenja inteligentno sodelovati v velikem načrtu Božanstva.

Za nadaljnje informacije o tem vprašanju se obrnite na knjigo Annie Besant *Thought Power, its Control and Culture* (Moč mišljenja).

Kaj nam prinaša teozofija?

Skrbnemu bralcu že mora biti očitno, da ta teozofska pojmovanja povsem spreminjajo njegov celoten pogled na življenje; in smer mnogih od teh sprememb ter razlogov, na katerih temeljijo, je mogoče razbrati iz tega, kar je že bilo napisano.

Teozofija nam nudi razumno dojemanje tega življenja, ki je bilo prej za tako številne med nami le nerešljiv problem - uganka brez odgovora. Pove nam, zakaj smo tukaj, kaj se od nas pričakuje in kako moramo zastaviti delo, da bi to dosegli. Vidimo, da je to življenje, ki je malo vredno, če ga živimo zaradi užitkov ali koristi, ki pripadajo izključno fizični ravni, zelo poudarjeno vredno živeti, če na njega gledamo kot na šolo, ki nas pripravlja za nepopisno veličastje in neskončne možnosti višjih ravni.

V luči pridobljene informacije vidimo, ne le to, kako se razvijamo mi sami, ampak tudi to, kako pomagati, da se razvijajo tudi drugi - kako z mišljenjem in delovanjem postanemo najbolj koristni; najprej za ozek krog tistih, s katerimi smo najbolj tesno povezani in nato postopoma, po stopnjah, z naraščanjem naše moči, za celotno človeško raso. S čutenji in mislimi te vrste se dvignemo na višjo raven, od koder vidimo, kako ozko in prezira vredno je nepomembno in osebno mišljenje, ki nas je tako pogosto povsem

zaposlovalo v preteklosti. Neizogibno začnemo gledati na vse s širšega stališča vpliva na celotno človeštvo in ne več le to, kako vpliva na naše majhne jaz-e.

Različne težave in žalosti, ki nas doletijo, pogosto vidimo, ker so nam tako blizu, izven vsakega razmerja; zdi se, da zasenčijo celotno naše obzorje. Teozofsko učenje pa postavlja vse te stvari v pravo perspektivo in nas usposablja, da se dvignemo nad te oblake, da pogledamo navzdol in vidimo stvari takšne kot so in ne takšne kot se zdijo, ko na njih z zelo omejenim pogledom gledamo od spodaj. Učimo se dvigniti na neosebno in nesebično stališče, kjer se zdi pravilno delovanje za pravičen namen edino pravilo življenja ter pomoč našim soljudem naše največje veselje.

Tako se pred nami sedaj odpira življenje veselja. Ko se človek razvija, naraščata njegovo sočutje in sozvočje, tako da postaja vse bolj in bolj občutljiv za grehe, žalost in trpljenje sveta. Pa vendar obenem vse bolj in bolj jasno vidi tudi vzrok za trpljenje in vse bolj in bolj polno razume, da navkljub videzu, vse stvari delujejo proti končnemu dobremu za vse. In tako ga obda, ne le globoko zadovoljstvo in popolna gotovost, ampak tudi določno in žareče veselje, ki izhaja iz kontemplacije o čudovitem Božanskem načrtu in o vztrajnem, nezmotljivem uspehu, s katerim se ta mogočni načrt giblje proti svojemu določenemu cilju. Človek se uči, da si Bog želi, da bi bili srečni in da je to naša določna dolžnost, kajti le tako lahko širimo na druge okoli nas vibracije sreče, kar je ena od metod, s katero lahko preženemo žalost sveta.

V običajnem življenju velik del zaskrbljenosti, ki jo čutijo ljudje v povezavi s svojimi različnimi težavami, pogosto izvira iz čutenja, da so jih doletele nepravilno. Tako ljudje pravijo: “Zakaj me je vse to doletelo? Moj sosed, ki nikakor ni boljši človek od mene, ni nikoli bolan, ni izgubil prijateljev ali bogastva; zakaj se to dogaja prav meni?”

Teozofija rešuje svoje študente pred to napako, saj popolnoma jasno pove, da nobenega človeka ne more nikoli doleteti nezasluženo trpljenje. Na kakr-

šno koli težavo že naletimo, je to po svoji naravi dolg, ki smo si ga nakopali. In ker ga je potrebno odplačati, je bolje, če je to prej kot pozneje. Pa to še ni vse, kajti vsaka taka težava je tudi priložnost za razvoj. Če jo prenašamo potrpežljivo in pogumno ter ji ne dovolimo, da bi nas potrla, ampak se z njo soočimo in iz nje potegnemo največ kar lahko ponudi, potem v sebi razvijemo dragocene lastnosti kot so pogum, vztrajnost, odločnost; in tako iz rezultatov naših davnih grehov izvlečemo dobro in ne zlo.

Kot smo že omenili teozofskega študenta zapusti tudi ves strah pred smrtjo, kajti on v celoti razume kaj je smrt. Ne žaluje več za tistimi, ki so odšli pred njim, kajti še vedno so z njim, in ve, da bi prepuščanje sebičnemu žalovanju, pri njih povzročilo žalost in potrtnost. Ker so mu zelo blizu in ker je sozvočje med njimi in njim tesnejše kot kdajkoli prej, se dobro zaveda, da bi njegovo nenadzorovano žalovanje gotovo odsevalo v njih.

Ne gre za to, da bi mu Teozofija svetovala naj na mrtve pozabi; nasprotno, opogumlja ga, da se jih spominja čim bolj pogosto, vendar nikoli s sebično žalostjo, nikoli s hrepenenjem po njihovi vrnitvi na zemljo, nikoli z mislijo na svojo navidezno izgubo, ampak le na njihovo veliko pridobitev. Zagotavlja mu, da je močna ljubeča misel silovit činitelj v njihovi evoluciji in da jim bo njegova pravilna in razumna misel nudila veliko pomoč pri njihovem vzpenjajočem se napredovanju.

Skrben študij človekovega življenja v obdobju med njegovimi inkarnacijami, nam odkriva, kako kratkotrajno je to fizično življenje v razmerju do celote. V primeru povprečno vzgojenega in izobraženega človeka je obdobje enega življenja - to je, enega dneva v dejanskem življenju - v povprečju okoli tisoč petsto let. Od tega obdobja je morda sedemdeset ali osemdeset let porabljenih v fizičnem življenju, okoli petnajst ali dvajset na astralni ravni, preostalo pa v nebeškem svetu, ki je zato prav gotovo najbolj pomemben del človekovega obstoja. Seveda se ta razmerja pri različnih tipih ljudi precej spreminjajo, kajti ko obravnavamo mlajše duše, najsi so rojene v nižjih rasih ali nižjih razredih naše lastne, odkrijemo, da se ta razmerja povsem spremenijo, kajti njih astralno življenje je verjetno precej daljše, nebeško

pa precej krajše. V primeru popolnoma nerazvitega človeka je komaj kaj nebeškega življenja, kajti ni še razvil lastnosti, ki ga edine usposabljaajo za doseganje tega življenja.

Poznavanje vseh teh dejstev nudi jasnost in gotovost našim upanjem za prihodnost, kar je v nasprotju z medlostjo in nedoločnostjo običajnega mišljenja o teh vprašanih vsekakor dobrodošlo olajšanje. Ni mogoče, da bi se nek teozof kakorkoli bal za svojo 'odrešitev', kajti ve, da ne obstaja nič takega, česar bi se moral odrešiti, razen svoje lastne nevednosti. Tako bi imel dvom v to, da se bo Logosova volja v zvezi z vsakim od njegovih otrok gotovo izpolnila, za največje bogokletje.

Ne verjame v nobeno medlo 'večno upanje', ampak v popolno gotovost, porojeno iz njegovega poznavanja večnega zakona. Ne more se bati prihodnosti, kajti prihodnost pozna. Tako je njegova edina bojazen ta, ali bo postal dovolj vreden, da prevzame svoj del v mogočnem delovanju evolucije. Prav lahko se zgodi, da zaenkrat lahko opravi še zelo malo; a nobenega ni, ki ne bi mogel narediti ničesar - prav tam, kjer se nahaja sedaj, v krogu tistih, ki ga obdajajo, pa najsi je to še tako malo.

Vsak človek ima svoje priložnosti, kajti vsaka zveza je neka priložnost. Vsak, s katerim pridemo v stik, je duša, ki ji lahko pomagamo - najsi je to otrok, ki se je rodil v naši družini, ali pa prijatelj, ki pride v našo bližino - vsak nam na tak ali drugačen način ponuja priložnost. Nikakor ne predlagamo tega, da bi si morali povzročati nevšečnosti z zaupanjem naših mnenj in idej vsakemu, s katerim pridemo v stik, kakor to včasih počnejo naši nevedni in netaktni religiozni prijatelji; ampak to, da bi morali biti stalno pripravljene na pomoč.

Dejansko ne bi smeli nikoli goreče čakati na priložnost za pomoč, najsi materialno, če je to v naši moči, ali pa s koristnim nasvetom ter našim znanjem, ko nas zanj nekdo prosi. Pogosto se pojavijo primeri, ko z besedo ali dejanjem ne moremo pomagati; a nikoli ni primera, pri katerem ne bi mogli predati prijateljske in koristne misli. In nihče, ki razume moč mišljenja, ne

bo dvomil glede njenega rezultata, pa četudi ta ne bo takoj viden na fizični ravni.

Študent teozofije bi se moral odlikovati po svoji stalni vedrini, po svojem neustrašnem pogumu v težavah in po svojem takojšnjem sočutju in pripravljenosti za pomoč. Gotovo bo, navkljub svoji vedrini, to človek, ki jemlje življenje resno - tisti, ki ve, da je v svetu dovolj dela za vsakogar in da nima smisla izgubljeni časa. Videl bo potrebo po pridobivanju popolnega nadzora nad samim seboj in nad svojimi različnimi nosilci, kajti le na ta način, je lahko ustrezno pripravljen na pomoč drugim, ko se za to pojavi priložnost. Vedno se bo raje postavil na stran višje kot pa nižje misli, raje na stran plemenite kot pa nizkotne; njegova strpnost bo popolna, kajti on vidi dobro v vsem. Premišljeno bo raje zavzel optimistični kot pa pesimistični zorni kot na vsako stvar; raje upajočega kot pa ciničnega, kajti ve, da je to v osnovi resnicoljuben zorni kot - saj je zlo v vsaki stvari nujno le njen prehodni del, kajti na koncu preživi le dobro.

Zato bo vedno v vsaki stvari iskal dobro, da si ga bo lahko prizadeval okrepiti; opazoval bo delovanje velikega zakona evolucije, da se bo lahko postavil na njegovo stran in prispeval energijo svojega drobnega toka sile. Na ta način, s stalnim prizadevanjem, da bi pomagal in nikoli oviral, bo postal, v okviru svojega majhnega področja vpliva, ena od blagodejnih moči Narave; na kakor koli malenkosten način, v kakor koli majhnem obsegu, je vseeno sodelavec Boga - in to je najvišja čast in največji privilegij, ki lahko doleti človekovo usodo.

AN OUTLINE OF THEOSOPHY

AN OUTLINE
OF THEOSOPHY

C. W. LEADBEATER

Charles Webster Leadbeater se je rodil 16. februarja 1854 v Nordhumberlandu v Angliji. Po smrti očeta je skrb zanj prevzel stric, ki je imel visok položaj v anglikanski cerkvi in ga je zato usmeril v študij teologije. Leta 1878 je bil posvečen v diakona, leto dni zatem pa v duhovnika. Kot tak je bil zelo dejaven in odpiral ter vodil klube za mladino.

Zanimal pa se je tudi za astronomijo in spiritizem. Preko le-tega se je seznanil z delom H. P. Blavatsky in Teozofskega društva ter se mu novembra 1883 tudi pridružil. Leto dni kasneje je odpotoval v Madras in na sedežu Teozofskega društva v Adyarju postal urednik revije *Theosophist*. Leta 1866 je odpotoval na Ceylon, kjer je pomagal pri širitvi budizma in izgradnji budističnega vzgojnega sistema ter napisal *The Smaller Buddhist Catechism*.

Leta 1888 se je vrnil v Anglijo, kjer je nato deloval kot učitelj in novinar. Pisal je knjige, ki so bile povezane z njegovim jasnovidnim raziskovanjem in se uveljavil kot uspešen predavatelj ter učitelj, tako da so mu mnogi starši zaupali svoje otroke, da bi jih vzgajal v duhu načel duhovnosti in okultizma. Leta 1909 se je vrnil v Adyar in znova začel delovati za Teozofsko društvo, spoznal mladega Krishnamurtija in ga na podlagi jasnovidnega raziskovanja prepoznal kot izredno čistega otroka ter se zato posvetil njegovi vzgoji.

Leta 1914 je Charles zapustil Adyar in predaval v Burmi, na Javi, v Novi Zelandiji in Avstraliji, kjer se je tudi nastanil. Naslednja leta je posvetil raziskovanju energij v ozadju krščanskih in prostozidarskih obredov ter oblikovanju *Liberalne Katoliške Cerkve*, kar je sprožilo nova nasprotja znotraj Teozofskega društva in pogrevanje starih obtožb proti Leadbeatru zaradi neprimerne vzgoje otrok. Leta 1930 se je vrnil v Adyar, da bi tam preživel svoja zadnja leta. Ko se je leta 1934 odpravil na obisk v Sydney je na poti zbolel in dne 1. marca, tudi umrl.